

Iscere et nutrimenta ut tali doctrina primi-
tus informati securius mereat inherere sa-
ctioni. Justiniani imperatoris christianissimi
Nullus ergo presumptuose sine institu-
tionum doctrina iuris maxime civilis lib-
limitates tentet ascendere. ne corruat ex
alto qui fatagit volare sine pennis. Et h-
de nominibus divisionibusq; librorum pu-
cipalium iuris utriusq; sufficiant. Quor-
modum allegandi in singulis cum exem-
plis suis vide in fundamento iuris. Et no-
ta qd ius civile triplē se habet ad ius na-
turale. et tres operationes circa ipsum et ma-
teriam exercet. Aliter tñ et aliter. Nam ius
civile primo addit supnaturali determi-
nationem per congruos modos. ut est vide-
re in delictis. Terbi gratia. Ius natura-
le et eius rectitudo dicitur delicta puniri.
insti. de obliga. que ex delict. nat. in princ.
ff. de fur. l. j. Et ita omnia precepta deca-
logi sunt a iure naturali super illis pnci-
pales fundata. qd ponit iuriscōsul. d. iusti.
et iur. ff. e. ti. l. iusticia. §. j. Et in pbemio
decretalium. s. honeste vivere. alterum non
ledere. ius suū cuiq; tribuere. Secundo
rectitudo naturalis vult nemini subtra-
bi qd suū est. Et ius legale distinguit act-
ab illa rectitudine derivantes scz actum
furandi. fenerandi. rapiendi etc. Et ultra
hoc ostendit quōd mō unus aliorum actu-
um plus deviet a rectitudine nature. Et
p̄m illō maiores siue minores penas sta-
tuit. Tertio declarat. Nam iure natura-
li recuz est neminē cum alterius iniuria
vel detrimento locupletari. Non tamen
habet de eodem iure si sit possibilis even-
tus in quo quis locupletari possit cū al-
terius iactura sine tamen eius iniuria. si-
cut in prescriptionibus. et in vsucapione. De
ista triplici vsucapione loquitur. l. ius ci-
vile. ff. de iusti. et iu.
Iustum est qd ex p̄cepto vel superioris ordina-
tione alicui concessum est. Et sic iustum et
illud quod ordinat iure. l. iuste. ff. de acq-
ren. possessi. Sed iusticia est habitus seu
virtus superioris ad precipiendum bo-
num subditorū. Quare etc.

Ka
Rende sūt cer-
ti dies mensū. a kalon grece qd
est voco latine. notat in. l. q ante kalen-
das. et l. q eas. ff. de v. oblig. qz promissio
talis. Promitto ante kalendas. dupliciter
accipi potest. s. ante finitas. Et in dubio
interpretatio debet fieri cōtra stipulatore.
l. veteribz. ff. de pac. l. qd qd asringende.
ff. de vbo. obliga. Ergo p̄inde est ac si pro-
miserit ante kalendas finitas. Et tunc bñ
sequit. qd qd p̄miserit ante kalendas sit illi
simil qd p̄miserit kalendis. Et allegant isti
ter. cū ratione premissa in argumentum
ad testes p̄cordandos. quorū aliqui de-
ponunt ante guerrā alij post. ut qui dix-
erunt post. intelligant post inceptā. et qui
ante intelligant ante guerram finitā. Et
hoc fuit dictum Angeli et Imole. l. si q̄s
peremptorie. sup. j. glo. Et doc. l. ij. §. pe.
et l. iij. §. cum quid. ff. si cer. pe. p̄ Bar. in
l. j. C. de vsufruct. l. insulam. §. pe. ff. solu-
ma. p̄ Jaco. butr. in. l. sed et si possessioni.
Sitem si iurauero. Imo. ff. de iure iuran.
in. l. inter stipulante. §. j. ff. de vbo. oblig.
Imo. in. c. cū cōtingit. de offi. dele. in ca.
cum tu. et glo. magistralis in. c. in nostra.
de testi. Et aliqui dixerunt qd testes tales
ideo concordantur ne puniant de falso
non ut probent. ut per doctores in legi-
bus allegatis. Alij dicunt qd concordant
ut probent. ut p̄ glo. in dicto. cap. cum tu.
Sunt ergo kalende p̄me dies in quoli-
bet mense. dicte a colo. quia antiqui cole-
bant primum diem mensis. et sic dicunt
quasi colendi. Vel dicuntur a verbo gre-
co kalo id est voco. qz romani habebant
precones quos prima die mensis mite-
bant per terram dicentes. Vocat vos se-
nator ad nundinas preparare vos. De h-
est glo. notabilis in. l. cum sext. ff. de v. si
qui. que etiam declarat nonas et idus. de
quibus vide in fine primi libri cōpuri a-
rometralis et in alijs. Item in si. li. vj. in
glo. j. super data libri.